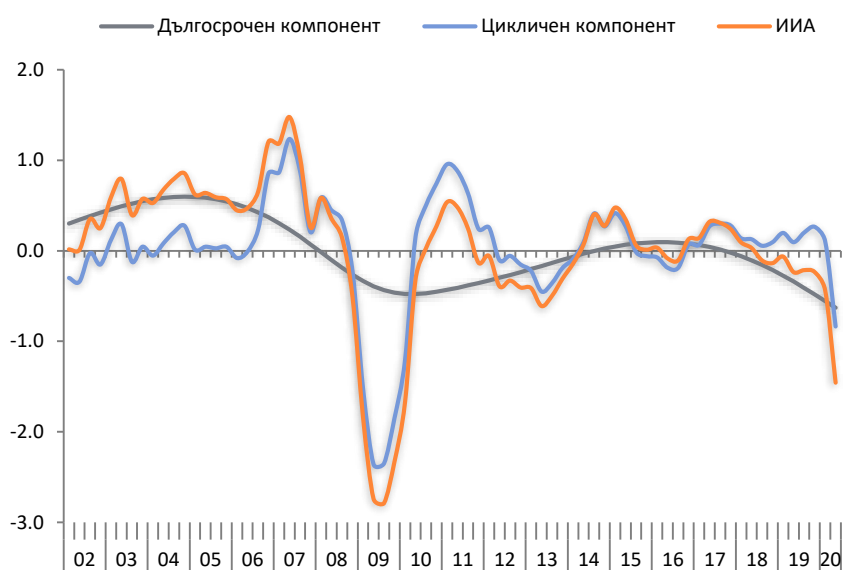

ИНДИКАТОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ В БЪЛГАРИЯ

1 ИИА ПО КОМПОНЕНТИ

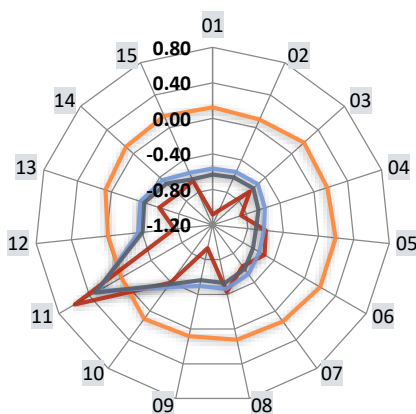
Източник: МФ

Спадът на ИИА се задълбочи

През второто тримесечие на 2020 г. ИИА¹ продължи да се понижава до -1.46, при -0.43 през първото тримесечие, под влияние на въведените ограничителни мерки за овладяване на пандемията.

Оценената стойност на ИИА през текущия период е най-ниската от пика на икономическата и финансова криза през 2009 г. Влошаването се дължеше преди всичко на пониската цикличната позиция, докато оценката на дългосрочния компонент не показва съществена промяна спрямо предходното тримесечие. Нивото на дългосрочния компонент остана силно отрицателно, отразявайки ограничаващия ефект, който свитото търсене е оказало върху потенциалното производство от началото на 2020 г.

2 ДЕКОМПОЗИЦИЯ НА ПРОМЕНЛИВИТЕ В ИИА

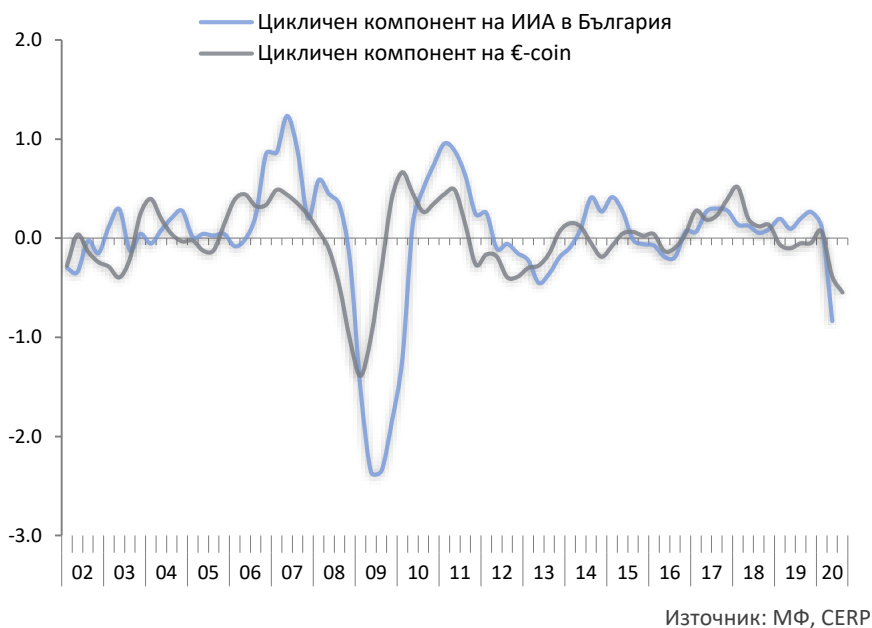
1	БВП
2	Промислено производство
3	Строителна продукция
4	Търговия на дребно, оборот
5	Бизнес климат
6	Поръчки в промишлеността
7	Очаквания за цените в промишлеността
8	Очаквания за заетите в промишлеността
9	Натоварване на производствените мощности
10	M1
11	Лихвен %, дълг. кредити в лева
12	Приходи от ДДС
13	Междинна цена на петрола
14	Междинна цена на неенергийни суровини
15	БВП ЕС 28

- Цикличен компонент I'20
- Цикличен компонент II'20
- Дългосрочен компонент I'20
- Дългосрочен компонент II'20

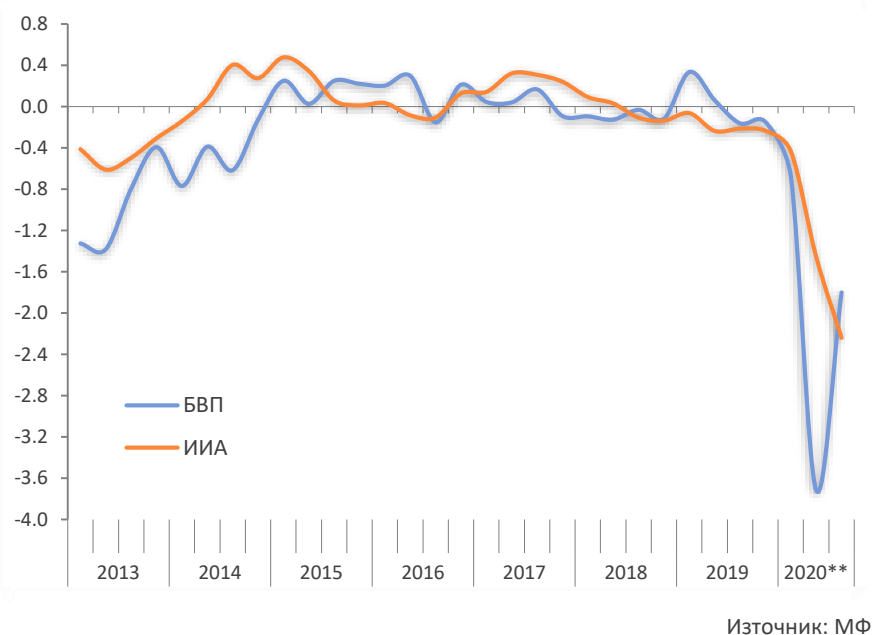
Източник: МФ

Ведещо влияние за цикличния спад на ИИА имаха индексът на промишленото производство, оборотът в търговията на дребно, натоварването на мощностите в индустрията, което бе съпоставимо с нивата от 2009 г., и ограничаването на икономическата активност във външната среда. Тези развития кореспондираха с по-неблагоприятните нагласи за бизнес средата в страната, в т.ч. общ бизнес климат, осигуреност с поръчки и очаквания за цените в промишлеността. Цикличните компоненти на показателите от паричния сектор (лихвен процент по дългосрочни кредити в лева и M1) имаха относително по-нисък принос за влошаването на ИИА.

3 ОЦЕНЕНИ ЦИКЛИЧНИ КОЛЕБАНИЯ В ЕВРОЗОНАТА И В БЪЛГАРИЯ

4 ИИА И БВП*

* С цел постигане на сравнимост, данните за БВП са нормирани, като от стойността на показателя е извадена неговата средна и полученият резултат е разделен на стандартното отклонение.

** Данните за ИИА и БВП през третото тримесечие на 2020 г. са прогнозни. С цел оценяване на пълния мащаб на пандемията върху икономическата активност е направено следното допускане. Тримесечната динамика на част от променливите, участващи в ИИА в текущия период, е изчислена въз основа на отчетната информация до юли или август в т.ч. промишлено производство, строителна продукция, търговия на дребно, паричен агрегат М1, приходи от ДДС. Данните за натоварването на мощностите за третото тримесечие са налични, а влиянието на останалите на показатели, включени в ИИА, се оценява с един период закъснение и за тях е използвана отчетна информация за второто тримесечие.

Цикличните колебания в еврозоната и България през второто тримесечие на 2020 г. бяха съпоставими като посока. Магнитутът на оценения спад на ИИА обаче надхвърли този на €-coin².

През юли и август 2020 г. композитният индикатор на еврозоната продължи да се влошава, вследствие на ниската активност в индустрията и отслабването на международната търговия. Той достигна отчетените нива по време на глобалната криза през 2009 г. След шест последователни месеца на спадове, €-coin се повиши през септември, но остана на отрицателна територия. Възходящото развитие отразяваше възвръщането на доверието на потребителите и фирмите и нарастване на потреблението на стоки за краткотрайна употреба. Като цяло, факторите, обусловили понижението на €-coin в периода април-юни 2020 г. продължават своето действие и през третото тримесечие. Все още не може да се очаква положителен импулс върху ИИА по линия на външната среда.

Оценката за ИИА през третото тримесечие на 2020 г. показва задълбочаване на спада, вследствие на влошаване на всички включени променливи. Различната динамиката на БВП и ИИА през третото тримесечие спрямо предходното (за разлика от ИИА, оценката за БВП се подобрява) се дължи на същественото отклонение на БВП от средната през второто тримесечие, което не беше изцяло отразено в ИИА. През третото тримесечие, когато наличните данни обхващат повече информация за влиянието на пандемията върху икономическата активност, ИИА ще продължи да намалява и да се отдалечава от средната си стойност.

¹ Вж. „Същност и методология на ИИА“

² Данни и подробни обяснения за методологията на съставяне на месечния индикатор €-coin за оценяване на икономическата активност в еврозоната са достъпни на <http://eurocoin.cepr.org>. Данните за €-coin са осреднени, за да може да се сравнява с ИИА, който е с тримесечна честота. Също така, индикаторът €-coin изключва само краткосрочните (сезонните) колебания в икономическата активност в еврозоната и за постигане на съпоставимост с ИИА е премахнат дългосрочният тренд във времеви ред с филтър на Ходрик-Прескот.